

Inflace a nezaměstnanost; koncept očekávání a Phillipsovy křivky

Makroekonomie II. - Cvičení

Rozhodněte o pravdivosti tvrzení, nepravdivá opravte:

1. Klasický model trhu práce připouští pouze dobrovolnou nezaměstnanost.
2. Podle hypotézy přirozené míry nezaměstnanosti se z hlediska dlouhého období hospodářství vrací na úroveň produktu a zaměstnanosti, které predikuje klasický model. Krátkodobě jsou však výstup a zaměstnanost ovlivněny změnami v agregátní poptávce.
3. Nominální rigidity jsou pro nové keynesiánce spojeny s nepružnými nominálními cenami zboží a služeb a nominálními mzdami.
4. Podle teorie efektivní mzdy závisí vytvořený produkt na množství použité práce a na výkonnosti pracovníků. Výkonnost zaměstnanců se přitom zvyšuje s rostoucí reálnou mzdou.
5. Firma nebo jednotlivec předpokládají, že očekávaná změna cen v roce 2017 bude stejná jako v roce 2016, v roce 2018 bude shodná se změnou v roce 2017, atd. Toto chování označíme v teorii jako statická adaptivní očekávání.
6. Model mylného vnímání cenové hladiny zaměstnanci předpovídá, stejně jako keynesiánský model, pro první fázi recese proticyklické chování reálných mezd.
7. Z hypotézy hystereze na trhu práce plyne, důsledkem přirozené recese bude nižší přirozená míra nezaměstnanosti.
8. Dodatečným zdrojem hystereze na trhu práce je postupný pokles zájmu některých jedinců hledat práci při prodlužující se délce trvání doby, po níž jsou nezaměstnaní.
9. Původní mzdová Phillipsova křivka vyjadřuje vztah mezi mírou nezaměstnanosti a změnami v reálném produktu.
10. Míru nezaměstnanosti, která se vyjadřuje stabilitou nominálních mzdových sazeb, označujeme jako přirozenou míru nezaměstnanosti.

Tvrzení - správné odpovědi

1. Klasický model trhu práce připouští pouze dobrovolnou nezaměstnanost.
2. Podle hypotézy přirozené míry nezaměstnanosti se z hlediska dlouhého období hospodářství vrací na úroveň produktu a zaměstnanosti, které predikuje klasický model. Krátkodobě jsou však výstup a zaměstnanost ovlivněny změnami v agregátní poptávce.
3. Nominální rigidity jsou pro nové keynesiánce spojeny s nepružnými nominálními cenami zboží a služeb a nominálními mzdami.
4. Podle teorie efektivní mzdy závisí vytvořený produkt na množství použité práce a na výkonnosti pracovníků. Výkonnost zaměstnanců se přitom zvyšuje s rostoucí reálnou mzdou.
5. Firma nebo jednotlivec předpokládají, že očekávaná změna cen v roce 2017 bude stejná jako v roce 2016, v roce 2018 bude shodná se změnou v roce 2017, atd. Toto chování označíme v teorii jako statická adaptivní očekávání.
6. Model mylného vnímání cenové hladiny zaměstnanci předpovídá, stejně jako keynesiánský model, pro první fázi recese proticyklické chování reálných mezd.
7. **Z hypotézy hystereze na trhu práce plyne, důsledkem přirozené recese bude nižší přirozená míra nezaměstnanosti.**

Tvrzení je chybné, neboť dlouhodobě nezaměstnaní lidé s časem ztrácejí své pracovní návyky a své kompetence, sami zaměstnavatelé odmítají zaměstnat dlouhodobě nezaměstnané. Časem tito lidé ztrácejí chuť pracovat a zjišťují, že při štedrých transferových platbách se dá vyžít, častokrát se nechají zaměstnat v rámci šedé ekonomiky (výplata „na ruku“, zaměstnání „bez smlouvy“ apod.). Tímto se z nich stávají dobrovolně nezaměstnaní. Dobrovolná nezaměstnanost je započítává do přirozené míry nezaměstnanosti, což vede k jejímu růstu = toto je pak tzv. efekt hystereze.

8. Dodatečným zdrojem hystereze na trhu práce je postupný pokles zájmu některých jedinců hledat práci při prodlužující se délce trvání doby, po níž jsou nezaměstnaní.
9. **Původní mzdová Phillipsova křivka vyjadřuje vztah mezi mírou nezaměstnanosti a změnami v reálném produktu.**

Původní mzdová Phillipsova křivka vyjadřovala inverzní vztah mezi u a mírou růstu nom. mezd.

1. Míru nezaměstnanosti, která se vyjadřuje stabilitou nominálních mzdových sazeb, označujeme jako přirozenou míru nezaměstnanosti.

Zkompletujte následující výroky:

1. Firma maximalizuje zisk, pokud vyrovná mezní fyzický produkt práce a _____ mzdovou sazbu.
2. Klasický model trhu práce předpokládá _____ nominální mzdy.
3. V klasickém modelu existuje _____ nezaměstnanost.
4. V ekonomice odpovídá celkový počet volných pracovních míst a celkový počet osob, které práci hledají. Neexistuje však shoda v kvalifikaci osob, které hledají práci, s nároky na kvalifikaci pro výkon volných pracovních míst. Tato forma nezaměstnanosti se označuje jako _____.
5. V případě _____ nezaměstnanosti se počet volných míst a osob, které hledají práci, shoduje. Přitom odpovídá také profesní a regionální struktura volných pracovních míst kvalifikační a regionální struktura osob, které práci hledají.
6. _____ nezaměstnanost odráží situaci, kdy je celkově na trhu méně volných míst než zájemců o práci. Nabídka práce je vyšší než poptávka po práci; nepružné ceny přitom brání obnovení rovnováhy na trzích.
7. Keynesiánský model trhu práce předpokládá _____ nominální mzdy.
8. Mzdy, při nichž firma vykazuje minimální průměrné mzdové náklady na jednoho efektivního pracovníka, se označují v teorii nových keynesiánců jako _____ mzdy.
9. Model trhu práce s mylným vnímáním vývoje cenové hladiny přiřazuje zaměstnancům _____ očekávání.
10. Hypotéza _____ je založena na představě o dlouhodobém a stálém vlivu minulého vývoje míry nezaměstnanosti na její současnou úroveň.

Výroky - správné odpovědi:

1. Firma maximalizuje zisk, pokud vyrovná mezní fyzický produkt práce a **reálnou** mzdovou sazbu.
2. Klasický model trhu práce předpokládá **pružné** nominální mzdy.
3. V klasickém modelu existuje **dobrovolná** nezaměstnanost.
4. V ekonomice odpovídá celkový počet volných pracovních míst a celkový počet osob, které práci hledají. Neexistuje však shoda v kvalifikaci osob, které hledají práci, s nároky na kvalifikaci pro výkon volných pracovních míst. Tato forma nezaměstnanosti se označuje jako **strukturální**.
5. V případě **frikční** nezaměstnanosti se počet volných míst a osob, které hledají práci, shoduje. Přitom odpovídá také profesní a regionální struktura volných pracovních míst kvalifikační a regionální struktuře osob, které práci hledají.
6. **Cyklická** nezaměstnanost odráží situaci, kdy je celkově na trhu méně volných míst než zájemců o práci. Nabídka práce je vyšší než poptávka po práci; nepružné ceny přitom brání obnovení rovnováhy na trzích.
7. Keynesiánský model trhu práce předpokládá **nepružné** nominální mzdy.
8. Mzdy, při nichž firma vykazuje minimální průměrné mzdové náklady na jednoho efektivního pracovníka, se označují v teorii nových keynesiánců jako **efektivní** mzdy.
9. Model trhu práce s mylným vnímáním vývoje cenové hladiny přiřazuje zaměstnancům **adaptivní** očekávání.
10. Hypotéza **hystereze** je založena na představě o dlouhodobém a stálém vlivu minulého vývoje míry nezaměstnanosti na její současnou úroveň.

Okunův zákon

V ekonomice existuje kladná produkční mezera 2 %. Koeficient vyjadřující citlivost odchylky skutečné míry nezaměstnanosti od její přirozené míry v závislosti na produkční mezeře je 0,7.

- a) Vypočítejte odchylku skutečné míry nezaměstnanosti od přirozené míry nezaměstnanosti.
- b) Jak se bude vyvíjet míra nezaměstnanosti?

Okunův zákon - řešení:

V ekonomice existuje kladná produkční mezeře 2 %. Koeficient vyjadřující citlivost odchylky skutečné míry nezaměstnanosti od její přirozené míry v závislosti na produkční mezeře je 0,7.

a) Řešíme pomocí rovnice Okunova zákona: $u - u^* = -\delta(Y - Y^*)$

Výraz v závorce na pravé straně rovnice reprezentuje produkční mezeru, respektive odchylku skutečného produktu od potenciálního produktu: $u - u^* = -0,7 \times 2 = -1,4$

Odchylka skutečné míry nezaměstnanosti od přirozené míry je ve velikosti -1,4 %.

b) Odchylka má zápornou hodnotu. To znamená, že skutečná míra nezaměstnanosti je nižší než její přirozená míra. Skutečná míra nezaměstnanosti proto poklesla.

Ekonomika se nachází v inflační mezeře. Skutečný produkt je nad potenciálem.

Rozšířená Phillipsova křivka

V dané ekonomice panuje dlouhodobá rovnováha při míře inflace 5 %. Přirozená míra nezaměstnanosti je na úrovni 4 %.

- a) Graficky znázorněte krátkodobou a dlouhodobou Phillipsovu křivku.
- b) Centrální banka snížením úrokových sazeb zvýší skutečnou míru inflace o 1 procentní bod. Jaký dopad bude mít tento krok?
- c) Rovnice Phillipsov v křivky je: $\pi = \pi_e - 3(u - u^*)$. Jak se změní skutečná míra nezaměstnanosti?
- d) Interpretujte koeficient (-3).

Rozšířená Phillipsova křivka - řešení

V dané ekonomice panuje dlouhodobá rovnováha při míře inflace 5 %. Přirozená míra nezaměstnanosti je na úrovni 4 %.

a) Dlouhodobá Phillipsova křivka je vertikální na úrovni přirozené míry nezaměstnanosti $u^* = 4\%$. Krátkodobá Phillipsova křivka je negativně skloněná a protíná dlouhodobou Phillipsovu křivku na úrovni skutečné míry inflace $\pi = 5\%$, kterou měříme na ose Y. Podél celé krátkodobé Phillipsovy křivky je očekávaná míra inflace stejná, tzn. $\pi_e = 5\%$.

b) Růst skutečné míry inflace znázorníme posunem po krátkodobé Phillipsově křivce (s očekáváním se nic nestalo, proto se pohybujeme stále na stejné SPC). Zastavujeme se na vyšší míře inflace, která odpovídá na ose X nižší míře nezaměstnanosti.

c) $\pi = \pi_e - 3(u - u^*)$

Původní: $5 = 5 - 3(4 - 4)$

Po zásahu centrální banky: $5 + 1 = 5 - 3(u - 4)$

d) Koeficient $a = 3$ vyjadřuje citlivost míry inflace na změnu míry nezaměstnanosti. Rovnici můžeme také přepsat do tvaru: $\pi - \pi_e = -3(u - u^*)$. Z uvedené rovnice vyplývá, že odchylka skutečné míry inflace od očekávané míry inflace je v negativním vztahu k odchylce skutečné míry nezaměstnanosti od přirozené míry nezaměstnanosti v závislosti na hodnotě koeficientu a , v tomto případě $a = 3$.